

Частка споживчих витрат у структурі сукупних витрат домогосподарств за аналізований період становила більше 90%. Це дуже високий показник порівняно із європейськими країнами, де така частка коливається в межах 40-45%. Це спричинено тим, що більша частка доходів громадян витрачається на харчування, реальні доходи постійно знижуються, при чому заробітна плата в українців є найнижчою у порівнянні з країнами ЄС. Це суттєво впливає на рівень життя та добробуту населення країни, а також на стан суспільних перетворень в країні. Тому Україна, враховуючи позитивний зарубіжний досвід, має активно впливати на формування обсягів і структури споживчих витрат домогосподарств та забезпечувати відповідно стабільний і ефективний розвиток.

Література:

1. Фінанси: Підручник / За ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. К.: Знання, 2008. 611с.
2. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учбової літератури, 2010. 576 с.
3. Витрати і ресурси домогосподарств України у 2016-2018 рр. (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств): Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 10.03.2020).

Гайдар Діана Ігорівна

студентка 3 курсу факультету фінансів та обліку, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Петрушка О. В.

БЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

На сьогодні одним з основних елементів формування бюджету країни є бюджетне регулювання. Метою бюджетного регулювання є перерозподіл фінансових коштів з одного бюджету до іншого. Це процес є безповоротним і безоплатним. Бюджетне регулювання здійснюється для

забезпечення відповідності повноважень на здійснення видатків, закріплених законодавчими актами за відповідними бюджетами та фінансових ресурсів, які мають забезпечувати їх виконання.

Важливим інструментом бюджетного регулювання в Україні є бюджетні (міжбюджетні) трансферти. Всі інструменти, методи та засади, що виконують місцеве бюджетне регулювання зазначені у Бюджетному кодексі України – стаття 97 «Трансферти, що надаються з Державного бюджету України місцевим бюджетам» [1].

Міжбюджетні трансферти щорічно затверджуються Законом «Про державний бюджет України». Після затвердження кошти передаються місцевим бюджетам. Місцеві бюджети взаємодіють з районними бюджетами, обласними бюджетами, бюджетами об'єднаних територіальних громад тощо.

На сьогодні налічується чотири види міжбюджетних трансфертів:

- 1) дотації вирівнювання - надаються місцевим бюджетам з Державного бюджету;
- 2) субвенції - надаються з місцевих бюджетів та Державного бюджету;
- 3) кошти, що передаються до Державного бюджету та місцевих бюджетів з інших місцевих бюджетів;
- 4) додаткові дотації - надаються з Державного бюджету на місцеві бюджети [2].

Серед основних проблем та недоліків функціонування міжбюджетних трансфертів є наступні:

- низький рівень обґрунтованості та прогнозованості дохідної частини місцевих бюджетів;
- неврегульованість відносин на рівні район-місто районного значення, селище, село;
- нерівномірне співвідношення «дотація-субвенція» у структурі трансфертів;
- невнесення до місцевих бюджетів коштів, необхідних на утримання об'єктів соціальної інфраструктури, що переходять у комунальну власність;
- значна кількість параметрів та багаторівневості параметрів у формулі, складності у їх тлумаченні;

- не вирішеність питань подолання заборгованості між бюджетами різних рівнів за взаємними розрахунками [3].

Для розв'язання проблем міжбюджетних трансфертів необхідно звернути увагу на проведення бюджетно-податкової політики. Одним з основних питань, що до неї відноситься є пошук оптимального рішення щодо перерозподілу податків між бюджетами різних рівнів. Ще одне питання вирішення якого покращить бюджетно-податкову політику, є розширення податкового потенціалу регіону на основі стимулювання розвитку реального сектора економіки. Також для розв'язання даного питання необхідно проводити розмежування видаткових повноважень і дохідних джерел, збільшення місцевих податків для наповнення місцевих бюджетів [4, с. 232].

Отже, бюджетні трансферти виступають ефективним інструментом бюджетного регулювання, який дає можливість розв'язати проблеми нерівномірностей між адміністративно-територіальними одиницями, що зумовлені різною податкоспроможністю і соціально-економічними можливостями різних регіонів. За допомогою системи міжбюджетних трансфертів виконується принцип справедливості, а також система трансфертів створює для місцевих органів влади стимули підтримувати високий рівень видатків.

Література:

1. Маркович Г. Що таке міжбюджетні трансферти місцевим бюджетам? URL: <https://biz.censor.net.ua/columns/3031398> (дата звернення: 01.04.2020).

2. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 01.04.2020).

3. Проблеми міжбюджетних трансфертів та шляхи їх вирішення. URL: <http://www.finalearn.com/lifers-1248-1.html> (дата звернення: 02.04.2020).

4. Місцеві фінанси: підручник/ авт. кол.; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. П. Кириленко. К.: УБС НБУ, 2015. 579 с.